

Реформування системи оподаткування як умова для вступу України в ЄС

Гудзь В.І., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук Безрутенко С.М.

Вирішальною умовою вступу України до Європейського Союзу є досягнення нею відповідного рівня економічного розвитку, що потребує проведення реформ, головною ціллю яких повинна стати повна ринкова трансформація постсоціалістичної економіки та адаптація українського законодавства до європейських стандартів.

Нещодавно Президент України П. Порошенко представив свій план реформ під назвою «Стратегія-2020». Серед першочергових реформ він виділив і податкову реформу.

Це пояснюється тим, що податкова система є найвагомішим та ефективним інструментом регулювання фінансових відносин у державі з ринковою економікою. Актуальність майбутньої реформи податкової системи зумовила її недосконалість: невзгодженість та суперечливість окремих податкових законів, нестабільність законодавства, надмірне податкове навантаження на платників, безсистемне й невиправдане надання пільг, перекручування економічної сутності окремих податків та непристосованість її до переходу до децентралізації державного управління в умовах побудови демократичної правової системи України. На сьогодні 80 % усіх бюджетних ресурсів надходить до центрального державного бюджету і тільки 20 % залишається на всіх місцевих бюджетах.

Для підготовки проведення податкової реформи декілька місяців тому було створено 9 робочих груп, які ініціювали свої пропозиції Кабінету Міністрів. Втім, більшість з них, на думку експертів, не увійшли у пакет законопроектів, з якими Уряд А.Яценюка увійшов до Верховної Ради і може саме тому парламентарі захотіли його розглядати. Так, не зважаючи на те, що законопроект про внесення змін до Податкового кодексу передбачав зменшити кількість податків з 22 до 9 не шляхом дійсного скасування їх, а через їх трансформування (об'єднання)...

Поданий до парламенту документ ініціює скасування збору на розвиток виноградарства, цільової надбавки на газ, рентної плати за його транспортування, фіксованого сільськогосподарського податку і деяких місцевих податків і зборів. Але при цьому передбачається серйозне розширення бази податку на нерухоме майно, збільшення до 2% ставки збору з операцій купівлі іноземної валюти, підвищення акцизів на бензин, дизельне паливо та скраплений газ. Ну й, нарешті, до підакцизних товарів додається електроенергія. Податок на нерухомість пропонується в розмірі до 2% від мінімальної заробітної плати за 1 кв. м для всіх видів нерухомості, крім державної і комунальної. Також від його сплати звільняються незахищені верстви населення – багатодітні та малозабезпечені сім'ї, сім'ї з дітьми-інвалідами, дитячі будинки сімейного типу. Право встановлювати відсоткову ставку передано місцевим радам. Вони ж наділяються повноваженнями надавати пільги щодо сплати

податку (за винятком комерційної нерухомості та нерухомості, яка перебуває у власності юросіб).

Податок на прибуток пропонується розраховувати на основі фінансового результату. Причому для підприємств із річним оборотом нижче за 20 млн грн і зовсім скасувати такий обов'язок. Для них передбачається повне зникнення відмінності між бухгалтерським і податковим обліками, але податок на прибуток пропонується, як і раніше, розраховувати в ручному режимі. Кількість платників податків, що працюють за спрощеною системою, в новому законопроекті скоротилася до чотирьох груп. Зачепили реформи і єдиний соціальний внесок (ЄСВ). Для того, щоб спробувати вивести з тіні понад 12 млрд грн, реформатори запропонували посилити оформлення трудових відносин, зробивши обов'язковим укладання трудової угоди, а сам внесок поширили на всі зарплати, включаючи й нижчі за мінімальну. Але якщо доход перевищуватиме дві мінімальні зарплати, то ставку ЄСВ буде знижено з 41 до 15%. Експерти Європейської бізнес-асоціації (ЄБА) загалом підтримують ідею зниження ставок ЄСВ, однак наполягають, що такі зміни обов'язково мають супроводжуватися одночасним реформуванням пенсійної системи.

В урядових пропозиціях податкової реформи передбачено повернення до оподаткування так званих пасивних доходів – дивідендів, роялті й відсотків, причому до них додаються внески на добровільне медичне й пенсійне страхування. Якщо будуть прийняті пропозиції Уряду, пасивні доходи, сума яких на рік не перевищує 500 тис. грн, обкладатимуться за ставкою 15%, від 500 тис. до 1 млн грн – 20% у частині перевищення, для доходів понад 1 млн – 25% у частині перевищення, а дивіденди обкладатимуться за ставкою 5%. До речі, до дивідендів урядові реформатори відносять тепер прибуток, отриманий від володіння не лише акціями, інвестиційними сертифікатами чи паями, а й акціями корпоративних інвестиційних фондів та інвестиційними сертифікатами. Пасивні доходи також доведеться декларувати. Утім, якщо пасивні доходи не перевищують 120 мінімальних заробітних плат, податковим агентом виступатиме той, хто ці доходи нарахував, наприклад, банк. Верховною Радою запропоновано також ввести військовий податок в розмірі 1,5 %.

Отже, до реформування податкової системи України в сучасних умовах формально нібито приступили. Втім, скоріше за все пакет реформаторських законопроектів Уряду буде серед перших розглянутий вже новим, будемо сподіватися проєвропейським та фаховим, складом Верховної Ради України. Приєднуюсь до позиції тих експертів, науковців та політиків, які вважають можливим впоратися до початку наступного бюджетного періоду із завданням законодавчого затвердження бюджетно-податкової реформи та прийняття на новій правовій основі Державного бюджету на 2015 рік. Зволікати з реформами далі неможна.

Список використаних джерел :

1. «Дзеркало тижня. Україна» №34, 26 вересня 2014, Юлія Самаєва
2. «Стратегія реформ 2020»
http://espreso.tv/news/2014/09/25/poroshenko_nazvav_holovni_reformy_dlya_ukrayiny
3. Фінансове право: навчальний посібник / За загальною редакцією А.Г. Чубенка, Д.М. Павлова/ – К.: КНТ, - 2014. 600 с.